

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), NOVEMBER 10, 1943 ŠTEVILKA (NUMBER) 263

Ruska ofenziva se nevzdržno vali dalje

Angleška obtožba proti "četnikom"

Britski poveljnik na Srednjem vzhodu dolži Mihajlovičeve pristaje sodelovanja z naciji

LONDON, 10. nov. — General Sir Henry Maitland Wilson, vrhovni poveljnik zavezniških sil na Srednjem vzhodu, je danes izjavil, da je zvedel, da nekatere jugoslovanske gerilske skupine, v brezuspešnem prizadevanju, da bi strle sile osvoboditve, pomagajo Nemcem, in k temu je dodal svarilo, da se jih bo vsled tega smatralo za izdajalce.

Katere jugoslovanske gerilske skupine ima angleški general v mislih je razvidno iz tega ker pravi, da dotične skupine s pomočjo za Nemce onečašajo ime "četnik," kar je imenovanje generala Draže Mihajloviča, vojnega ministra v kabinetu jugoslovanske zamejne vlade in poveljnika sil, s katerim so bili četniki vedno identificirani.

Dalje se poroča, da so jugoslovanske partizanske sile v hrvaškem Zagorju, severno od Zagreba, uničile več nemških posadk, medtem ko glasom najnovejšega komunikeja z glavnega stana Jugoslovanske osvobodilne vojske, druge partizanske čete nadaljujejo z ofenzivnimi operacijami v Srbiji, Crni gori in Dalmaciji.

(Značilnost obdolžbe proti Mihajlovičevim četnikom od strani britskega poveljnika tiči v tem, da se potrjuje obtožbe, ki jih že dolgo naperjajo proti četnikom jugoslovanski partizani. Istotako je sovjetska vlada že opetovano pozvala jugoslovansko zamejno vlado, da ukaže svojemu vojnemu ministru, da preneha

Nadaljni prispevki za kampanjo župana Franka J. Lauscheta

Sledeči so še prispevali za kampanjo Franka J. Lauscheta za župana: Po \$25.00: Jos. Kunčič, 390 E. 156 St., Joseph Zele, 6502 St. Clair Ave.; po \$10.00: Louis Trattar, 3661 E. 93 St., Geo. Voinovich, 17018 Radora Rd., Frank J. Koss, 18104 Neff Rd., po \$20.00: Fr. Rich, 1190 E. 61 St., Jos. Globokar, 986 E. 74 St.; po \$5.00: John Terlep, 15501 Lucknow Ave., Frank Jelencic, 15302 Waterloo Rd., Peter Conte, 15718 Calcutta Ave., Ludwig Delis, 13714 Argus Ave., John Cesnik, 16305 Huntmore Ave.; po \$3.00: Mrs. Louise Zidanic, 8905 Rosewood Ave., Mrs. Andrew Kocjan, 15926 Whitcomb Rd.; po \$2.00: Jos. Skolaris, 14115 Darley Ave.; po \$1.00: Louis Yerše, 16111 Parkgrove Ave.

Odbor izreka še posebno zahvalo Mrs. Pauline Mauser, 653 E. 160 St., ki je sama prispevala \$5.00 v kampanjski sklad, ter nabrala prispevke pri sledečih, katere je poslala na urad: po \$10.00: Mr. in Mrs. Frank Yakos, E. 159 St.; po \$4.00: Four Points Tavern; po \$3.00: Joe Ferlin, Louis Kozlevcar, Mrs. Mary Anzlovar; po \$2.00:

Mihajlović poroča o bitki z Nemci pri Sarajevu

LONDON, 9. novembra. — Z glavnega stana generala Mihajlovića se poroča, da močne nemške sile skušajo obkoliti jugoslovansko armado v bližini Sarajeva.

Poročilo, ki prihaja od jugoslovanske zamejne vlade v Kairu, dalje pravi, da so Mihajlovičeve čete v boju tudi z hrvaškimi Ustaši in Bolgari. Glasom tega poročila, prodira sovražnik skozi dolino reke Drine vzhodno od Sarajeva, v očiščenem poizkusu, da odtrga Mihajlovičeve čete v zapadni Srbiji od onih v Crni gori, Bosni in Hercegovini.

Zavezniški bombniki razbili Drač

Z glavnega stana generala Tita se poroča, da partizanske sile vodijo operacije proti Nemcem v sarajevski okolici, in da se je Nemcem posrečilo vreči partizansko posadko iz trga Višok.

Preteklo nedeljo so zavezniški bombniki prišli na pomoč balkanskim gerilcem z napadom na albansko pristanišče Drač, ki so ga popolnoma razdejali. Napad na Drač je bil napravljen z letalskih baz v Italiji.

Novi grobovi

MARTIN BRAJDIĆ

Po kratki in mučni bolezni je preminil na svojem domu na 8108 Sowinski Ave., Martin Brajdić, star 78 let. Doma je bil iz sela Kute, fara Brod Moravice, kjer zapušča sestro Katarino, poročeno Kvaternik, in več sorodnikov. Tukaj je bival 38 let in je bil član društva sv. Josipa št. 99 HBZ. Pokojni zapušča žalujočo soprogo Margareto, sina George, hčeri Margareto, poročeno Grgat in Mary, poročeno Johnson, ter šest vnukov in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v soboto, ob 8:15 uri zjutraj iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Pavla, E. 40 St., in nato na Calvary pokopališče.

JOSEPH PINČULIĆ

Včeraj zjutraj je rojak Joseph Pinčulić, ki je mnogo let opravljal nevarna dela na prosti, odšel kot običajno na svoje delo pri železnici New York Central. Par ur potem, pa je policija obvestila družino Joseph Vegelna, na 1011 East 64 St., kjer je pokojni stanoval, da je bil Pinčulić do smrti povožen od vlaka. Pokojni je bil 57 let star, samski, doma iz vasi Planine, fara sv. Križ. Večkrat je bil pri delu poškodovan, to pot pa so bile poškodbe smrtonosne. V Ameriki se je nahajal 37 let. Zapušča brata Mike na farmi v Mentor, Ohio. Pogreb se bo vršil v petek dopoldne iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St.

SEJAJ

Seja društva Svobodomiselnice Slovenke št. 2 S. D. Z. se bo vršila jutri, 11. novembra, ob 7:30 uri zvečer, to je pol ure prej. Ker je seja važna, so članice prošene, da se udeležijo v velikem številu.

Mr. in Mrs. S. Bizily in Jim Anzlovar; po \$1.00: Frank Gorganc.

Odbor se iskreno zahvaljuje vsem, ki so v minuli kampanji prispevali v kampanjski sklad, če pa se je slučajno primerilo, da ni bilo katero ime objavljeno pa se dotičnika prosijo, da sporoči Mr. John E. Lokar, City Hall.

Japonci so izkrcali čete na Bougainville

Z zavezniškega glavnega stana v južnem Pacifiku se javlja, da so Japonci pod plaščem noči izkrcali na otoku Bougainville več sto mož vojaštva s potrebnimi nameni severno od oporišča v Empress of Augusta Bay, kjer so pretekli teden ameriški marini ustanovili svoje postojanke.

Izkrcanje je bilo izvršeno v noči med soboto in nedeljo. Kakor se poroča, so Amerikanci že v boju z japonsko posadko.

150 PODMORNIC UNIČENIH V TEKU 6 MESECEV

Predsednik Roosevelt objavil številke, ki kažejo uspeh proti-submarinske kampanje

WASHINGTON, 9. novembra — Predsednik Roosevelt in premijer Churchill sta nocoj avtorizirala objavo skupne izjave, ki pove, da sta Amerika in Britanija v teku zadnjih šestih mesecev potopili 150 podmornic.

Z ozirom na število potopljenih podmornic in izgubljenih trgovskih ladij, pravi izjava, je položaj danes bolj ugoden kot je bil kdaj poprej.

Nova nacijska taktika

Obenem pa se svari, da so Nemci v submarinski vojni uvedli nova orozja in novo taktiko, nakar izjava dostavlja: "Borba se nadaljuje s polno živahnostjo."

Izjava je bila podana po govoru, ki ga je imel angleški premijer v Londonu, v katerem je rekel, da je hrbet submarinske vojne zlomljen, in da ako zavezniki ne zagrešijo večjih napak v strategiji, tedaj bo prihodnje leto padla odločitev v evropskem vojnem gledališču.

30-DNEVNICA SMRTI

V četrtek ob 8:15 uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Vida brala zadušnica ob priliki 30-dnevnice smrti pokojnega Josepha Soršek. Prijatelji in sorodniki so vabljeni, da se opravila udeležijo.

POGREB

Pogreb pokojnega Fritza Meden se bo vršil v četrtek ob 10. uri zjutraj v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče. Bil je član podružnice št. 5 S. M. Z.

Lov na zajce

Lov na zajce se bo v državi Ohio odprl 19. novembra. Istočasno se odpre tudi lov na fazjane, ogrske jerebice in "grouse". Glavni problem lovcev letos je, kako dobiti dovolj streliva.

SESTANEK KEGLJARIČ

Vse one članice, ki so obljubile, da bodo "bowlale" za Progresivne Slovenke, krožek št. 1, so prošene, da pridejo v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd., v soboto, 13. novembra, ob 8. uri zvečer.

De Gaullisti so vrgli Girauda z vladne pozicije

General je zgubil mesto kot so-predsednik osvobodilnega komiteja

ALŽIR, 9. novembra — Francoski narodni osvobodilni odbor, ki ga kontrolirajo pristaji generala De Gaulla, je danes na prvi dan otvoritve takozvane posvetovalne zbornice sprejel vrsto drastičnih ukrepov, s katerimi je bil general Giraud vržen z odbora, v katerem je do sedaj zavzemal mesto so-predsednika, kar pomeni, da je sedaj De Gaulle edini in polnomočni predsednik odbora, ki ima v rokah vsó politično oblast.

General Giraud pa ostane še nadalje poveljnik vseh francoskih oboroženih sil.

Narodni odbor je odstranil tudi tri komisarje, ki so bili znani kot pristaji reakcionar-nih elementov. To so general Alphonse George, ki je bil štabni načelnik poražene francoske armade leta 1940 in komisar brez portfolija; dr. Jules Abadie, komisar za izobrazbo, in pa finančni komisar Maurice Couve de Murville.

Komunisti odklonili mesta

Vsega skupaj je prišlo v narodni odbor sedem novih mož. Tudi predstavniki komunistične stranke so bili vprašani, da vstopijo v odbor, kar pa so odklonili.

Andre Mercier, komunistični član posvetovalne zbornice, je rekel, da komunisti ne morejo prevzeti odgovornih mest v odboru, ker se ne strinjajo s tajnimi metodami, katere so bile uporabljene pri njegovi formaciji.

V četrtek bo odšel k vojakom Frank J. Klemenc, sin poznane družine Mr. in Mrs. Frank in Nettie Klemenc (Klemenčič), 886 E. 141 St. Dekliško ime njegove soproge je bilo Helen Petrić.

Na 15-dnevem dopustu se nahaja Frank Starman, sin Mr. in Mrs. John Starman, 19811 Kewanee Ave. Prišel je z Maryland, kjer je prideljen k zdravniškemu koru.

Za tri tedne je na dopustu Pfc. Frank Prudić ml., sin Mr. in Mrs. Frank Prudić, 18707 Muskoka Ave., kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

VILE ROJENICE

Pri družini poznane pevca in kulturnega delavca, Mr. Anton Novak, 756 E. 200 St., so se zglasile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinčka. Mati je iz poznane Gerlove družine. Mati in novorojenček se nahajata v Huron Rd. bolnišnici — Naše čestitke!

VČERAJ JE RDEČA VOJSKA ZAVZELA 80 NADALJNIH KRAJEV

LONDON, 10. nov. — Moskva je danes zgodaj zjutraj naznanila, da so udarne čete Rdeče vojske včeraj v severni Ukrajini zavzele več kot 80 nadaljnjih trgov in vasi in da se sedaj nahajajo samo še 58 milj od važnega železniškega križišča v mestu Korosten.

S tem se je zelo povečala nevarnost za Nemce, ki se še vedno nahajajo v kolenu Dnjepra, kateri bodo ali zajeti v pasti ali pa bodo prisiljeni umakniti se nažaj in zavzeti svoje postojanke v Rumuniji.

Ruska armada, ki prodira zapadno od Kijeva, je včeraj napredovala 27 milj, in je tekom dnevnih operacij zasedla pokrajinsko glavno mesto Borodjanko, kjer se nahaja železniška postaja. Pri tem je bil uničen en cel bataljon nemškega vojaštva.

Borba za Kerč

Polnočni komunike, ki ga je objavil moskovski radio, tudi javlja, da so Rusi v borbi za razširjenje svojega oporišča na polotoku Kerč na Krimu odbili obupne napade nemških edince severovzhodno in južno od mesta Kerč.

S to akcijo, v kateri je padlo 700 Nemcev, je bil narejen nov pritisk na nemško armado, ki se nahaja v pasti na Krimu, odkar je Rdeča vojska zapečatila izhod na severu, ko je zasedla mesto Perekop.

3,800 nacijskih ubitih

Komunikej pravi, da so Rusi v bojih zapadno od Kijeva, pri Kerču na sektorju v okolici Nevela v teku dneva ubili 3,800 Nemcev. Da se je ruska ofenziva na severnem sektorju centralne fronte pri Nevelu razvila v borbo velikih proporcij, je razvidno iz izjave, da je bilo na dotičnem delu fronte ubitih 1,500 nacijskih.

Končni cilj velikega ruskega predrtja nemških linij severno in južno od Kijeva, je očitno ta (kar priznavajo tudi berlinska poročila), da se popolnoma izolira številne nemške divizije, ki se še vedno nahajajo v kolenu Dnjepra.

Moskva je danes molčala glede položaja na južni ukrajinski fronti blizu izliva Dnjepra v Črno morje. Očitno se tam komanda Rdeče vojske sedaj pripravlja, da podvzame operacije, katerih cilj sta mesti Hezon in Nikolajev, po zavzetju katerih bi bila odprta pot za prodiranje proti Odesi.

Velik in pomemben shod SANSa v S. N. Domu

V nedeljo 14. novembra popoldne, točno ob pol tretji uri, se prične shod vseh podružnic Slovenskega ameriškega narodnega sveta v Clevelandu, in sicer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Na ta ljudski shod so bili povabljeni sledeči govorniki: Louis Adamić, častni predsednik SANSa in predsednik Združenega odbora južno-slovanskih Američanov; Zlatko Baloković, predsednik Hrvatskega bratskega kongresa in podpredsednik Združenega odbora; Etbin Kristan, predsednik SANSa in podpredsednik Združenega odbora; Rev. Emil Glovar, član Srbskega vidovdanskega kongresa; Joseph Zalar, glavni blagajnik SANSa in član Združenega odbora; in M. J. Bogdanovich, blagajnik Združenega odbora južno-slovanskih Američanov.

Leo Kushlan, predsednik SANSove podružnice na St. Clairju, in John Sušnik, tajnik iste, sta dobila naročilo, da osebno povabita na ta shod tudi ponovno izvoljenega župana mesta Clevelanda, Slovenca Franka J. Lauscheta.

Med govorniškim sporedom bodo tudi pevske točke, da bo program bolj pester.

Slovinci in Slovenke! — Ne pozabite tega shoda. Imena govornikov vam garantirajo, da boste imeli priliko, da čujete živo besedo iz ust teh mož, ki so danes voditelji skupne obrambne akcije za naše ljudi v domovini.

Gotov sem, da vam bodo ti možje pojasnili resnično stanje našega naroda v domovini ter vam obenem tudi obrazložili vse delo, katero je bilo storjeno tu v Ameriki v pomoč trpečih in boričih ljudi v domovini.

Nam Slovencem, ki smo postali ameriški državljani ter uživali svobodo in demokracijo v prosti ameriški republiki, menda ni vseeno, kakšno vladno formo bo dobila naša rodna zemlja po končani vojni. Če slovenska narodna vojska v domovini trpi in preliha kri za srenejše in sončne dni zaželjene svobode, potem je naša državljanska dolžnost, da jim pomagamo moralno in gmotno.

To delo danes vrši SANS, to delo danes vrši v obširnem obsegu tudi Združeni odbor južno-slovanskih Američanov, katerega predsednik je naš Slovenec, ameriški pisatelj, Louis Adamić, katerega delo je ogromno in upoštevano. Bodimo ponosni, da imamo Adamiča, pomagajmo mu in podpirajmo ga vsak čas in vsepovsod.

Janko N. Rogelj,

drugi podpredsednik SANSa.

MR. GORSHE DOMA

Z želetovo ambulanco je bil danes prepeljan iz Cleveland Clinic bolnišnice na svoj dom obče poznani kulturni delavec Mr. Erasmus Gorshe, stanujoč na 1116 E. 72 St. Na domu se bo še vedno nahajal pod oskrbo Dr. F. J. Kerna. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo na domu.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiku):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Male države in moskovska konferenca

NAPISAL KAROL HARTMAN

Grof von Lersner, ki je bil takrat na čelu nemške mirovne delegacije, pravi v svojih spominih o tej epizodi naslednje:

"Prva velika zahteva . . . versajskega dikteta se je razbila na složnosti Nemčije kot steklo na kamnu."

Male države so seveda trdno odločene, da bodo nacistični memoiristi ne smejo imeti prilike, da bi ponavljali te besede.

3. Tri velesile so sprejele ne le Francijo temveč tudi Grčijo in Jugoslavijo v posvetovalni zbor, ki bo oblikoval bodočnost Italije.

V komisiji za Sredozemski prostor bi bile morale biti po prvem načrtu, ki je bil napravljen za časa Churchill-ovega obiska v Washingtonu pred dvema mesecema, zastopane le velesile, Anglija, Amerika in Rusija, ter Francija. Sovjeti so hoteli, da mora imeti ta komisija polnomoč, da odloča o sredozemskih zadevah. Tudi Britanci so nameravali ustvariti več nego le posvetovalno komisijo, toda mi smo imeli raje le zbor, ki naj bi se bavil le z nabiranjem informacij.

Dosežen je bil kompromis, glasom katerega je bila sredozemska komisija razdeljena na dva dela, in sicer, na splošno evropsko komisijo, v kateri bodo sedele le tri velesile, ter dajale nasvete svojim vladam, in na posvetovalno komisijo za italijanske zadeve. V tem posvetovalnem zboru, ki bo imel polnomoč, da rešuje vsakdanja vprašanja in obenem daje nasvete kolektivnega značaja, so dobile sedež tudi Francija, Jugoslavija in Grčija. Obe zadnji deželi nista pričakovali, da jima bo dodeljen sedež v sredozemski komisiji.

4. Vse 4 velesile so sporazumne, da ne bodo "uporabljale svojih vojaških sil na teritoriju drugih držav, razven v svrhu ciljev, ki so navedeni v tej skupni deklaraciji, in po medsebojnem posvetoovanju."

Po koncu te vojne, ne bo mogla torej nobena država poslati svoje armade na ozemlje svojega sosedu, češ, da mora napraviti red in mir, kot so to trdili nacisti v slučaju Čehoslovaške. Nobena intervencija ne bo mogoča, ne da bi bile 4 velesile z njo soglasne.

Pripomniti pa je treba, da ta sporazum ne veže nobenega od zaveznikov glede politike v tej vojni. Kina, Rusija, Anglija in Amerika morejo napraviti svoje invazije, kjerkoli in kadarkoli jim je drago.

5. Zunanji ministri so nedvomno izjavili, da žele "svobodno in neodvisno Avstrijo."

Ne le Avstrija, temveč tudi vse sosedne dežele bodo vesele te deklaracije.

6. Skupna deklaracija glede Italije je tako skrbno protifašistična v svojem besedilu, da bodo manjši izmed zedinjenih narodov vedeli, da tudi v onih slučajih, v katerih vojaško vodstvo iz praktičnih vzrokov sprejme pobotanje z nacističnimi marionetami, taki sklepi ne bodo mogli dolgo trajati.

Vse male države seveda ne bodo našle tega, kar žele v moskovskih deklaracijah. Finske meje, ali poljske, rumunske in neodvisnost baltskih držav, vse to je moskovski sporazum prešel. Toda v tem pogledu tudi ne smemo pozabljati, da od dveh teh dežel razven Poljske nobena ni v vojni na strani zedinjenih narodov. Poljske meje pa bodo najbrže prišle pred Evropsko Posvetovalno Komisijo.

Na obisku pri vojnih ujetnikih

Piše Frances Wolf

(Nadaljevanje)

Najprvo nam je povedal, da če hočemo kaj poslati, kot naprimer spodnjo obleko, jestvine, zlatino, pisalno pero, itd., da našim ujetnikom lahko pošljemo direktno na kemp, v Atterbury, Ind., ter da dobijo pošiljatev kmalu. Knjige, osebnostne slike nas samih, in sploh kar je pisave, se pa mora poslati potom New Yorka. Koncem mojega dopisa vam bom podala oba naslova, v slučaju, da nameravate kateremu izmed ujetnikov kaj poslati. Osebnostne slike lahko vzamete seboj, da jih pokažete ujetnikom, a jih ne smete pustiti pri njih.

Pokrajinskih slik se sploh ne sme pokazati. Povdaril je, da ne smemo ničesar omenjati o politiki. Seveda veste, da kar je najbolj prepovedano, tisto se najprej naredi. Njegov govor je trajal 10 minut. Hitro je govoril, Italijani so ga hoteli spravešati med govorom, ali jim je kar na kratko povedal, da naj samo poslušamo.

Nato je vstopila mlada žena v vojaški opravi in je nam trem ženskam rekla, da naj gremo z njo. Nas je peljala v žensko počivališče. Nas ni nič pregledovala, samo vprašala je če imamo kaj pri sebi. Jaz sem rekla, tukaj sem pa pregledaj če se ti ljubi. Toda Italijanka, naša potnica, je pa tako hitela prekrizevati se na prsih, da me je do smeha spravila. Mislila sem si, tukaj ti tvoji križi nič ne pomagajo, pokazala boš če kaj imaš, pa basta.

Omenim naj, da je bila tudi naša pregledovalka Italijanka, vsled česar ste bile z našo sopotnico takoj v intimnem pogovoru. Po pregledu smo se vrnile na prejšnje mesto, kjer smo opazile, da so razvili vse naše pakete in pregledali naše torbice. Ko so končali s pregledovanjem, smo se podali na "jeep", kateri je za osem oseb, a nas se je kar devet spravilo vanj, naš gospod pa se je prijel zunaj za vrata, da je šel z nami. Peljali smo se precej daleč. Že od daleč smo videli kje se nahajajo naši ubogi fantje.

Ko smo prišli v bližino enega bloka do ujetniškega taborišča, je izstopil naš spremljevalec in poklical s seboj Italijane. Seveda, smo tudi midve hotele izstopiti, toda velel nama je, da naj počakamo.

Naš voznik je bil zelo prijazen mlad vojak, in smo kmalu bili v pogovoru z njim. Nama je dosti povedal o naših fantih. Zelo pohvalno se je izrazil o njih, namreč da jih tukaj imajo prav radi, in da jim verjamejo, da oni niso sovražniki Amerike.

Jaz sem bila v resnem pogovoru z njim, ko moja tovarišica naenkrat vzdihne, glejte, glejte na cesto pred nami. Veste kaj je bilo in kaj smo zagledali?

Naši sopotniki Italijani so prišli iz kempe in z njimi cela procesija vojakov - paznikov, da me je kar v smeh spravilo. Pa veste kaj? Zato ker sem videla tiste male osebe Italijane in te naše vojake, ki so veliki ko gore. Mislim, da jih je bilo 14 do 16, na sredi pa je bilo tistih šest Italijanov. Le predstavite si kako je slika izgledala.

Oprostite, ker bom zopet šla nazaj k prvemu dogodku, ker sem nekaj pozabila povedati.

Tam v čitalnici, kjer je nam poročnik McCormick govoril, je nas poučil kako se moramo obnašati, ko bomo prišli k ujetnikom. Vsakega posameznega je vprašal če ima zunaj kakšnega spremljevalca. Seveda midve

sva ga imele. Povedale smo za Mr. Cesnika, namreč da je naš rojak iz Indianapolisa, ki je nama za vodnika. Prosile smo če bi tudi on lahko videl te naše fante, pa se takoj odreže, da ne. Potem je moja tovarišica povedala, da ima s seboj tudi sina, ki bi rad videl bratranca, pa se je koj zopet odrežal, da ne. Jaz sem si pa mislila, saj nisi tako hud kot se delaš, pa sem stopila pred njega in ga prosila, da bi saj otroka pustil z nama, ker si je tako želel videti bratranca. Seveda sem mu vse na debelo polagala na srce, ko sem rekla, da je fant 13 let star, in da je jok, ker smo ga morale pustiti v spremstvu našega vodnika.

Tako se je nama posrečilo izposlovati dovoljenje za fanta. Vprašal je kje je, in ko smo mu povedale, da na cesti, ki vodi iz Indianapolisa, kjer se pričinja kempa, je rekel, da je veliko cest, ki iz Indianapolisa vodijo semkaj. Vprašal nas je s kakšno črko je bila cesta označena. Veste, da ni nihče drugi vedel, ko jaz, da je bila črka "C".

Sedaj pa zopet naprej, kjer sem preje nehala glede prizora paznikov in obiskovalcev.

Ko je uradnik vso tisto procesijo zvrstil in so začeli že hoditi proti ujetništvu, je prišel sam do naju in nama velel, da naj izstopimo. Seveda smo že težko čakali, kdaj da pride na naš cilj. Naj vam povem, da sta se nenadoma znašla pri nas Mr. William Bajt in njegov prijatelj duhovnik, po narodnosti Anglež.

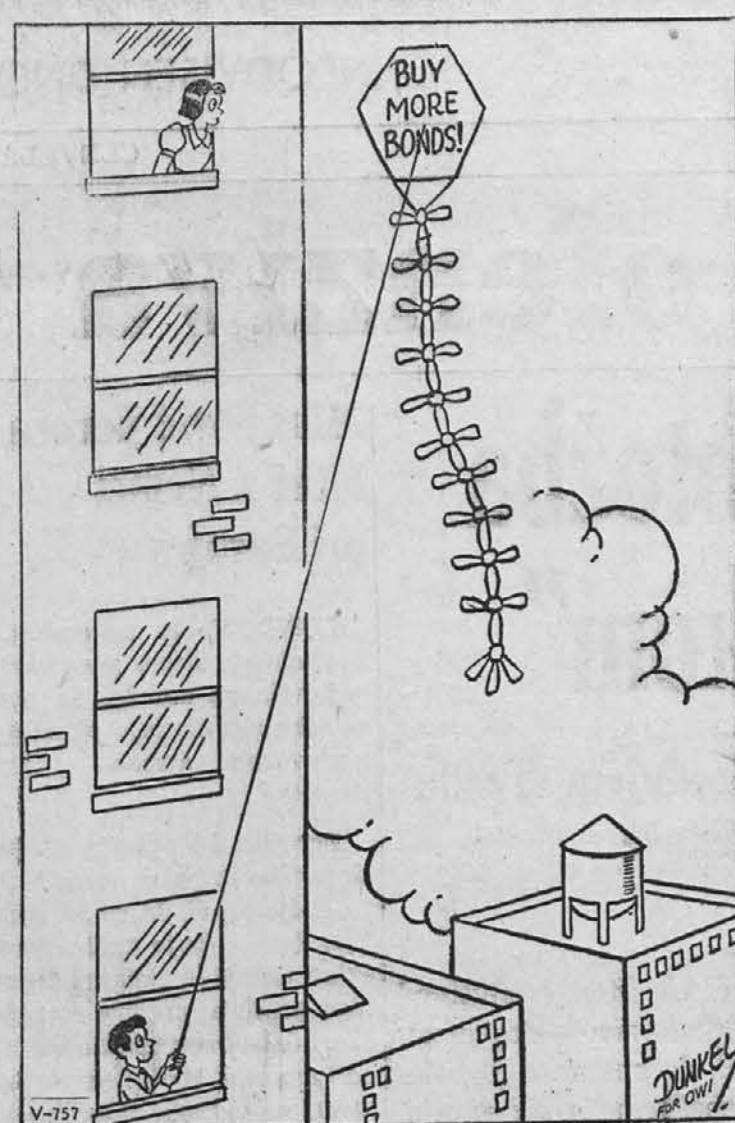
Mr. Bajt naju vprašal če se nisve bile pri naših fantih, pa smo mu takoj povedale kakšno smolo smo imele. Oficir je seveda vse slišal kar smo pripovedale Mr. Bajtu, ki naju je še podražil, ali nisem vama rekel počakajte name.

Tekom našega pogovora smo bili na poti v ujetniški prostor, kjer smo videli glavo pri glavi, ko so nas gledali, čim smo vstopili v prostore.

Ko pridemo za ograjo, se obrnemo v prvo kempo na levo. Stopimo po treh stopnicah, in smo na cilju. Jaz sem že hotela pogled vreči po sobi, pa sem se hitro premislila, da lahko napravim kakšno neumnost, in bi si izbrala napačnega fanta, pa sem raje kar v oficirjeve roke gledala, ki je že začel klicati imena obiskovalcev in ujetnikov. Kar pokliče mene, Frances Wolf — Giovanni Cel. Sedaj pa se je kar nekaj nepričakovane zgodilo, da se še zaveda nisem do dobro, pa sem že imela moje roke proste in Ivan, moj bratranec me je že objel in poljubil na obe lici. Hotel je govoriti, moja dobnitica in je hotel, da bi se kar na prvi sedež vsedla. Jaz sem pa hitro začela ugovarjati, da ne tukaj, da pojdva raje bolj v ozadje, ker sem se spomnila kako so nas naučili v Indianapolisu. Seveda je Ivan takoj pojnul in sva se tja podala, kjer se mi je veliko mirneje zdelo.

Takoj ga vprašam če se je pripravil, ker čas je kratek, ker smo zamudili tričetrt ure, kar je vedel. Ura je bila ravno 10:15 pa mi je rekel: "Gospa, jaz sem pripravljen. Nisem nocoj zatnil svojih oči, spanec ni

(Dolje prihodnjijo)

Razvoj človeka in razvoj družbe

Razvoj slehernega organizma delimo na različna razdobja. Tako tudi v življenju človeka so različne dobe in različne stopnje razvoja. Ko otrok še ne more hoditi, takrat naznanja vse svoje "delo" s kričanjem; nadaljni njegov razvoj, ko enkrat shodi, je, da rad preobrača stolice in druge dosegljive predmete v njegovi okolici. Poznejše razdobje je igranje ter učenje in, ker ima otrok v tej dobi že dovolj razvit razum, skuša že tudi biti koristen svojim bližnjim. V nadaljni mladinski dobi je normalno razvit človek izredno živahen in tudi delaven; ne razmišlja mnogo, kaj je mogoče izpeljati, nego dela drzne načrte in je prepričan, da je mogoče izvesti vsak, pa naj je to tudi prav sanjarski načrt. Pozneje se mu ta "nagla kri" polagoma umiri, in čimbolj stopa v leta, tem treznejše presoja vsak načrt in vsako delo. Že bolj v zrelih letih pa začne obsojati vsako novotarijo in vsako pretiranost, tudi takšno, o kateri je mogoče rad sanjal v svoji mladosti.

Takšen je v splošnem razvoj normalnega človeka, ki seveda ima pri slehernem posamezniku še razne posebnosti, ker ljudje so že po naravi različni; nekateri so v svojem delu in mišljenju bolj radikalni, drugi so flegmatiki v delu ter konservativni v mišljenju, itd. V splošnem je pa skoraj vsakdo v svojih mlajših letih bolj prevratnega mišljenja, četudi ni pristaš revolucionarnih idej, kar je vzrok mnogim nesporazumom in tudi ostrim sporom med mlajšimi in starejšimi ali celo med starši in otroci. Je pa to povsem naraven razvoj in zelo potreben, ker iz tega izvira ves napredek človeštva.

Podoben razvoj, kakor pri človeku, je opažati tudi pri raznih organizacijah in družbah sploh. V začetku je več hrupa in tudi več delovanja; pozneje če ni zaostali mlajših moči zvraten, se začne pojavljati umerjenost in naposled zasnopost. Seveda razvoja organizacije ni povsem primerjati razvoju človeka, ker delovanje organizacij je začetno v pravilih, ter sodelujejo pri teh ljudje različni po poklicu, starosti, mišljenju in drugimi posebnostmi, kar vse osvežuje življenje, ki pa kljub vsemu temu kaže obnemcglost ali utrujenost, kadar

ni stalnega dotoka mlajših in živahnih ljudi.

Tudi delovanje raznih političnih strank ima prilično podoben razvoj, kakor ga imajo drugi organizmi, ter je v početku obstoja stranke navadno mnogo bolj radikalno, kot je v poznejši dobi; to kljub skrbno določenemu pravilniku o delovanju stranke in kljub zanesljivim ter značajnim pristašem. Niti sveže mlajše moči ne morejo povsem ustaviti tega staranja, ki seveda ni tako hitro in tudi ne tako popolno pri političnih strankah, kot je to vidno pri posamezniku.

Ta naravni proces v človeškem in družabnem razvoju imamo prilično videti sedaj v Rusiji. Stalin in drugi sovjetski državniiki in veljaki so sicer manj radikalni v mišljenju in delovanju, kakor so bili v mlajših letih; toda v presojanju razmer so vendar mnogo bolj umerjeni ter niso več tako "nagle krivi", kot so bili pred dvajsetimi ali več leti.

Ni to samo čut odgovornosti, ki jo imajo kot državniiki, nego je tudi življenski razvoj — oziroma življenska skušnja — vzrok tej spremembi. V tem stvarnem presojanju razmer je iskati vzrok, da so v Rusiji opustili marsikakšno pretiranost, ki jo je uvedla revolucija, in naposled so se stranki odvzeli mednarodni značaj.

Gotovo so igrali pri tem razpustu tudi zunanji vplivi važno vlogo, a brez dvoma danes v Rusiji presojajo drugače delovanje te stranke, kakor pred petnajstimi ali več leti.

Pripomniti je še, da je imela komunistična stranka v Rusiji po revoluciji svoj naravni razvoj, kot ga imajo razni zdravi organizmi, a izven Rusije je ostala ta stranka še na povsem otroški stopnji razvoja, kar so seveda opazili v Rusiji in zato najbrž niso mnogo oklevali, ko je prišel predlog za razpust.

Podoben kakor stranke in drugi organizmi, dobijo svojo zastarelost tudi revolucionarna gibanja.

Eden največjih socialnih prevratov v zgodovini je bil nastop krščanstva, s katerim se je odpravilo suženjstvo po Evropi, ki je bilo do tedaj tako vkoreninjeno, da so celo največji grški modrijani smatrali suženjstvo za naravno in potrebno.

Pred osemnajststo leti so se takratni evropski oblastniki tresli pred nauki, ki so nam danes nedolžna molitev. Toda po zmagljivi krščanstva ljudje niso postali enaki v socialnem pogledu,

ker preseljevanje narodov in poznejši nastop islama ter razne druge homatije so bile vzrok ustanovitve viteškega stana, ki naj bi skrbel za obrambo proti zunanjim sovražnikom ter tudi za notranji red. In vitezi so kot veljaki uvedli fevdalni sistem, s katerim je bila odpravljena socialna enakost ljudi, a obenem tudi razbita enotnost krščanskih ljudstev.

Francoska revolucija je odpravila fevdalizem ter proglašila enakost vseh ljudi. Kakor smo po krščanski veri enaki pred Bogom, tako smo po francoski revoluciji enaki tudi pred zakonom. A do prave enakosti tudi tedaj ni prišlo, ker bolj podjetni in močnejši so začeli izkoriščati ne samo šibkeje posameznike, nego tudi cele narode. Proti temu izkoriščanju, oziroma proti zlorabi osebnostne sile, ki seveda tudi ni mogla uvesti popolne socialne enakosti, ki je bila glavni namen velikih revolucionarjev in učenjakov vseh časov.

A uspehi, ki so jih dosegli Rusi, bodo vplivali na vsa svet, kakor sta vplivali odprava suženjstva in proglašenje osebnostne svobode.

Dasi so nasilni prevrati strah vsem oblastnikom, jih sčasoma vendar skoro vsi priznavajo kot potrebne. Danes je vsakdo prepričan, da je bilo suženjstvo sramota človeštva. Tudi skoro vsi državniiki, vladarji in učenjaki so danes mnenja, da je bila francoska revolucija potrebna ter je mnogo koristila splošnemu napredku. In podobno bodo mislili v bodočnosti tudi o sedanjih dobi in ruski revoluciji, ki je Rusom omogočila dosego velikih uspehov predvsem v gospodarstvu.

Seveda bi bilo mnogo lepše, ko bi se prevrati ne vršili z nasiljem. In to je tudi mogoče, kajti mnogo prevratov in socialnih sprememb je bilo izvršeno njihovim potom reform, ki so jih uvedli posamezni sposobni državniiki, to tudi v moderni zgodovini.

Mnogo je narodov, ki so dosegli ogromen razmah in veljanski napredek brez nasilnih preokupacij. Jasno, da so takšna ljudstva, ki se znajo posluževati dobrih reform, proti vsakega mu prevratu.

V splošnem pri družinskih in družabnih ni pravega napredka če prevladuje starokopitnost. A tudi pretirano vročokrvna mladeniška nestrpnost ne prinaša vedno sreče; zadovoljnost je nam, kjer znajo najti pravo soplasje med temi skrajnostmi.

Tudi za veliko človeško družbo velja to pravilo; blagostanje je pri tistih narodih, kjer si s pametnimi reformami delajo pot k napredku.

Opomini glede racijoniranja

Procesirana hrana: Znamke X, Y in Z so dobre do 20. novembra. Zelene znamke knjižice št. 4, A B in C v veljavi do 20. decembra.

Gasolin: Znamka A—8 za tri galone skozi do 21. novembra in znamki B in C sta dobri za dva galona vsaka, dokler nista porabljeni.

Kurivno olje: Kupon št. 1 za novo sezono je veljaven sedaj za 10 galonov do 3. januarja.

Peči: Certificati za nakup peči za gretje ali kuho, bodisi na premog, drva, plin ali olje, se mora sedaj dobiti od lokalnih racijskih odborov.

Oglašajte v Enakopravnosti

★ Kupujte vojne bonde! ★

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

— Hola, prečastiti gospod, je Matija ogovoril Markvarda, po čim so pa zdaj odpustki? Kakor veste, imam zdaj vojsko s samostanom. Če bi se mi kaj primerilo, ne bi šel rad gorak v peklo. Zato moram dobiti nekaj odpustkov.

— Tebi tudi odpustki ne bi nič pomagali, je osorno odgovoril pripor. Ti si že zapadel hudici.

Matijo pa je osorni odgovor priporjev razžalil in zato je tudi osorno odgovoril:

— Pojdem pa v Rim po odpustke. Rovani pravi, da se v Rimu za denar vse dobi. V peklu pa ne maram iti, ker je doli preveč menihov. Jaz teh menihov že na tem svetu ne morem videti, kaj še da bi jih v peklu no večnost gledal.

Markvard sploh ni poslušal, kar je besedičil jezni Matija. Pristopil je bil k Rovanu in ga govoril na zaupen pogovor. Rovani je bil koj pripravljen. Stojil je s konja in šel s priporjem na cesto v stran, kjer sta se močno vsleda in se zapletla v pot. Matija jima je počasi sledil. Naenkrat je njegovo oko zapazilo, da se v grčini, ki je stalo v bližini, nekaj giblje. Ustavil je konja in obrnil nekoliko v stran, a takrat je mogel grmovje na hribu opazovati, v kolikor je bil to v mraku mogoče. A vse je bilo mirno.

Ze je mislil, da se je zmotil, ko je Rovana hipoma bolesto naklonil. Iz grmovja sta v tem trenutku skočila dva moška in se spustila v beg. A Matija je vzpodbodel svojega konja in kakor strela je švignil za begu. Ko sta moža čutila, da jima je Matija za petami, sta se ločila. Vsak je stekel na drugo stran. Toda Matija ni bil trenutke pomišljal, kateremu bi sledil. Potegnil je konja desno — še nekaj skokov in onaj je enega begunca podrl. V tem hipu je tudi Matija skočil s sedla in prijel moža. Ne da bi govoril besede, je Matija begunca privezal h konju in se vrnil tja, kjer sta sedela Rovana in Markvard. Ko je Matija prišel na mesto, je bil strašen prizor.

Rovani je ležal na travi kakor mrtvač, iz vratu pa mu je curvala kri.

— Zavrtno je bil napaden, je prestrašeni pripor povedal

Matiji. Pušica ga je zadela v vrat. Zdi se mi, da že umira.

Pripor je pokleknil poleg Rovana in začel glasno moliti. Matija pa je priporja sunil v stran, odrezal kos svoje srajce ter obvezal Rovana. Potem je brezvestnega prijatelja vzel na roke.

— Peljite konja za menoj, je ukazal priporju, in če bi se jetnik ganil, ga na mestu ubijte.

— Kaj pa hočete z Rovanom, je vprašal pripor.

— Do prve kočje ga prenesem. Tam ga bodo ženske obvezale in mu dale na rano kaka zelišča. Potem ga peljem na smreško graščino.

XXIII.

V Zatiški okolici je zavrtni napad na Rovana povzročil velikansko nevoljo in če bi se bil kdo postavil na čelo temu gibanju, bi bil lahko povzročil krvav punt. Kmetje so očitno govorili, da bi bilo najbolje užgati samostan in poklati vse menihe in njihove zaščitnike.

Rovani je ležal težko ranjen na graščini Smreke in se boril s smrtjo. Matija ga je z veliko težavo spravil domu, potem pa takoj odjahal, naravnost v Zatično. Bila je že noč, ko je potrkal pri nekem znancu in ga preprosil, naj gre v samostan naj gre v samostan klicat patra Tiburcija, samostanskega zdravnika.

Ta se je nemudoma odzval, misleč, da je klican h kakemu bolniku v Zatično. Komaj pa se je oddaljil nekaj korakov od samostanskih vrat, je skočil k njemu Matija.

— Gospod pater, je rekel, prosim Vas, da greste dobrovoljno z menoj na Smreko, Rovani je težko ranjen in potrebuje Vaše pomoči.

Menih je ugovarjal in se je branil iti, ali Matija se za to ni zmenil.

— Če ne greste z lepa, pojdete pa z grda, je dejal Matija, zgrabil šibkega patra in ga po kratkem boju potegnil na svojega konja. Pater se je branil na vso moč, ali opravi ni ničesar.

Ko sta dospela na smreško graščino, je Matija rekel paterju:

— Rovani je v smrtni nevarnosti. Opatov nemški strelec Vitol je iz ozadja ustrelil na Rovana in mu je pušica prebodla vrat. Opat je to naročil. Opat je poskusil Rovana usmrtiti, Vi

JAPS WRECK FIELD KITCHEN ON RENDOVA

RENDOVA FIELD, SOLOMONS (Soundphoto) — This soundphoto shows wreckage of an army field headquarters kitchen, left when the Japs came over Rendova Island, during the preparation of a meal. One man was killed when the enemy scored a direct hit in the recent raid.

— AND IT'S LOADED WITH TNT!

Who says a lady can't drive a truck? This big Fruehauf Trailer with its GMC tractor, operates within the confines of a 7500 acre TNT plant with 500 buildings. This unit operates twenty-four hours per day and loaded to capacity each trip. E. B. Fehr is eloquent in his praise of both the equipment and the crews who handle it!

Members of the U. S. Cadet Nurse Corps will wear the U. S. Public Health Service cap device on their "Montgomery berets", which are a part of the Cadet Corps uniforms.

morate pa Rovana ozdraviti. Morate, — da veste! Tu se Vam nič ne zgodi in lahko ste brez skrbi, če Rovana rešite. Samo toliko časa ostanete tu, da Rovana ozdravi. Če pa ne ozdravi, potem, potem — da, potem se tudi Vi preselite na oni svet. Tako — zdaj veste, pri čem da ste. Zdaj pojdiva k bolniku.

Pater Tiburcij je ostal več tednov na smreškem gradu. Bil je dober zdravnik in se je resno trudil, da Rovana reši življenje. In posrečilo se mu je tudi tako dobro, da je čez nekaj časa mogel Rovanovemu očetu in Matiji povedati, da smatra, ranjenca za rešenega. Matija je bil tega sporočila tako vesel, da je šel v Višnjo goro in tamkaj tri dni in tri noči nepretrgoma popival.

Ko je Rovana toliko okrevljal, da je mogel iz postelje, so imeli na smreški graščini veliko posvetovanje. Matija je sicer Rovana silil, naj s kmeti napade samostan in vse pokonča, a ga ni mogel pregovoriti.

— Vse je res, kar praviš, je rekel Matiji, in če bi pobili vse samostance, bi storili dobro in bogu dopadljivo delo, ali kaj, ko bi nazadnje le trpeli kmetje. Tudi pred petdesetimi leti so se kmetje spuntali, a prišla je cesarska vojska in je kmete premagala. In potem je prišlo masečevanje in kmete so klali in obešali, da je bila groza. Samo ker se mi kmetje smilijo, ker nečem, da bi zaradi mene prišlo na stotine ljudi v nesrečo, samo zato ne maram vzdigniti punta.

Rovani je povabil nekaj svojih najzvestejših prijateljev k sebi. Med drugimi sta prišla tudi ubegli menih Hugon Alba, ki se je moral še vedno skrivati pred opatom, pripor Markvard

in — razume se — da je bil navzočen tudi Matija. Posvetovali so se, kake korake naj sedaj Rovani stori.

— Moje mnenje, je dejal pripor Markvard, je to, da se naj Rovani še enkrat pritoži na deželnega glavarja Hermana, na vicedoma, na vizitatorja Angelusa in na vojvodo Viljema. Zdaj pritožba ne more biti brez uspeha. Nemec Vitold, ki ga imamo v rokah, je pred pričami in pod prisego pripoznal da ga je najel opat in mu obljubil petdeset cekinov ako Rovana zavratno umori. Morilec ne more ostati opat enega prvih samostanov v državi. Opat Albertus pa ni samo morilec, nego tudi navaden slepar, ki je ogoljufal samostan za ogromno premoženje na korist svoji rodbini.

Vsi navzočniki so se močno začudili in od vseh strani so letela na priporja vprašanja, če ima dokaze, da je opat slepar in na kakšen način je opat prevrnil samostan.

— Opat ni samo varal na ta način, da je od samostanskih dohodkov spravil velike vsote na stran, — je dejal pripor — varal je tudi na drug, posebno prekanjen način. Ko je bil pred nekaj meseci cesarski notar Leutwin v samostanu, sem takoj slutil, da se pripravlja nekaj posebnega in čim nam je opat zopet dovolil, da gremo iz samostana, sem nemudoma začel poizvedovati, kaj da je bilo. Notar Leutwin je namreč moj stari prijatelj in bi rad videl, da se opata Albertusa odstrani. In notar Leutwin mi je razkril, kako sleparstvo je uprizoril opat, da pomaga svoji rodbini do bogastva.

(Dalje prihodnjtje)

Društveni koledar

NOVEMBER

14. nov., nedelja — Plesna veselica društva Velebit št. 544 SNPJ, v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

14. novembra, nedelja. — V boj št. 53 SNPJ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. novembra, nedelja. — Mladinski zbor S. D. D. — koncert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

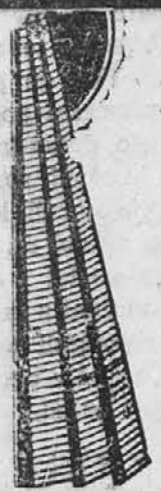
28. novembra, nedelja. — Klub Oreški — koncert in ples v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

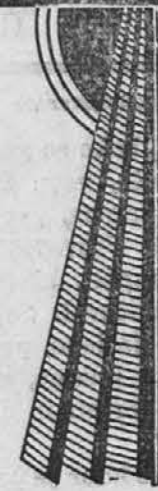
KID SALVAGE

1884

1943

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z žalostjo v naših srcih sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt po kratki bolezni pretrgala nit življenja našemu ljubljenu soprogo in očetu

Joseph Soršek

Premilil je dne 10. oktobra, in k večnemu počitku smo ga položili dne 14. oktobra, po opravljenih cerkvenih obredih v cerkvi sv. Vida. Njegovo truplo smo izročili materi zemlji na Calvary pokopališče. Pokojnik je bil doma iz St. Jošta pri Kranju, na Gorenjskem, odkoder je prišel v Cleveland pred 36 leti. Bil je dober soprog in skrben oče.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste položili tako krasne cvetlice na mirodvor, in sicer: Družini Homovec, Mr. in Mrs. Frank Rasinger, Becker Ct., Mr. in Mrs. Blase Odar, Canton, Ohio, Mr. in Mrs. Frank Homovec, st., E. 72 St., društvu Baraga št. 1317 COF, Union Local 463 UAWA-CIO, Weatherhead Co., Dept. 98, National Screw & Mfg. Co., Dept. 54, Gabriel Co., Cleveland Graphite Bronze Co., Mr. in Mrs. Frank Zakrajšek, Mr. in Mrs. Jenneys, Mr. in Mrs. Koleman in Jack, Mr. in Mrs. John Zavrl, Josephine Milavec in Mary Ferrick, Mr. in Mrs. Gus Skully in Frank Skully, Fred in Joe Merhar, Mrs. Murgel in hčerkam, Mr. in Mrs. Fredericks, Ann Bann, ter Mary Tintelnot.

Iskrena zahvala bodi izrečena sledečim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnika: Weatherhead Co., Dept. 98, Gabriel Co., Cleveland Graphite Bronze Co., National Screw & Mfg. Co. Dept. 54, Olga Homovec, Mary Peterlin, Mr. in Mrs. Edward Godec, Mr. in Mrs. Perme, Lillian Malenchoh, Jack Bernie, Ann Kutnar, Peggy Stark, Mr. in Mrs. Somrak, Mrs. Ubic, Mrs. Josephine Traina, Mr. in Mrs. Pusi, Mrs. Stark, Frances Petric in Joie, Mrs. Stanley Pagon, Mr. in Mrs. Louis Shuber, Mr. in Mrs. Norman Locker, Louis Kosmac, Mary Zandar, Mrs. Kay Kosier, Mrs. Ozin, Mrs. Langefus, Mrs. Pancek, Mrs. Zgonc, Mrs. Agnes L. Lovlock, Miss Josephine Milavec, Mr. in Mrs. Matt Milavec, Mr. in Mrs. Louis Milavec, E. 71 St., Frank Milavec, Ed Milavec, Mrs. Milavec, E. 61 St., Mr. in Mrs. A. Milavec, Bancroft Ave., Mrs. Josephine Grdina, Joy Roman, Mr. in Mrs. Koplan, Mrs. Lenarcic, Carl Boiz, Mrs. Mary Naglič, Mrs. Slak, Mr. in Mrs. Anzlovar, Mrs. Dezelan, Mrs. Cuchran, Mr. in Mrs. Dolenc, Mrs. Koss, Mrs. Starc, Norwood Rd., Mrs. Tekavec, Mr. Frank Chelanski, Mr. in Mrs. Cimperman, Norwood Rd., Mr. in Mrs. Frank Rasinger, Russel Rd., Jennie Jarkewicz, Mr. in Mrs. Edward Bell ter Mrs. Josephine Petrič, Parmalee Ave.

Najlepša hvala tudi vsem, ki ste dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu, kot tudi članom društva Baraga št. 1317 COF, ki so nosili krsto pokojnega. Hvala lepa vsem, ki ste prišli pokojnika pokropit ko je ležal na mrtvaškem odru, ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Zahvalo izrekamo Monsignoru B. J. Ponikvarju za opravljene cerkvene pogrebne obrede, ter pogrebniemu zavodu Frank Zakrajšek za vso postrežbo in naklonjenost ter pomoč v dneh naše žalosti in za lepo urejen pogreb.

Posebno zahvalo izrekamo Mrs. Josephine Odar, ki je prišla z Canton, Ohio, na pogreb, kot tudi društvu Baraga za hitro izplačilo posmrtnine, ter Mrs. Slak, ki je vsaki dan molila ob krsti pokojnika.

Še enkrat, bodi izrečena najlepša hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in nam pomagali ter nas tolažili ob bridki izgubi dobrega soproga in očeta. Ako se je pomotoma izpustilo katero ime, prosimo, da nam oprostite, ter se vam enako najlepše zahvaljujemo.

Nepozabni soprog, oče in stari oče! Bridko objokujemo Tvojo izgubo. Bil si nam tako dober in ljubeznjiv, a sedaj Te ni več med nami. Kruta smrt je zahtevala Tvoje življenje. Sedaj počivaš v hladnem grobu, a v naših srcih pa je ostal živ spomin na Tebe. Bodi Ti lahka ameriška zemlja! Spavaj mirno dokler se ne snidemo na kraju večnega miru in blaženstva!

Zalujoči ostali:

GERTRUDE, soproga
JOSEPHINE, poročena Homovec
ROSE in GERTRUDE, hčere
DOLORES in RONALD, vnuka

Cleveland, Ohio, dne 10. novembra, 1943

Lastujte delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "War Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"WAR SAVINGS" znamke dobite na bankih ali poštnem uradu.

DOLG

Povest

CIRIL DREKONJA

(Nadaljevanje)

"Ne vem, kako so gospodarili predniki; oče, vem, da je bil skrben in varčen, jaz tudi ne zapravljam. Preveč je; ko bi bil dolg manjši, bi človek že počasi odplačeval. Saj ne rečem; polje je lepo, pridelki so dobri, živino imamo, a vse nič ne zaleže; obresti in davki poberejo vse."

"Res je, še kdor je prost, ima dovolj opravil."

Vsi trije so pomolčali. Na mizi je brlela luč. Skozi pisane zavese je silila tema v izbo. Migljajoči plamen se je boril z njo.

Košan je pogledal na uro in zamrmral. Nato se je obrnil do Seljana:

"Si se odločil? Več ko prositi ne morem."

"Hm." — Mož in žena sta se spogledala. "Veš, težko se je odločiti tako v hitrici. Počakaj do jutrišnjega večera, da se posvetujeva z ženo, potem pridi in ti povem. Če le mogoče, ti bom posodil."

"Nocoj ne moreš dati besede?" je prosiče vprašal Košan.

"Jutri zvečer zveš gotovo."

Po poti je Košan mislil na pogovor. Ugibal je, če bo njegova prošnja kaj izdala. Bilo je upanje v srcu in ga ni bilo. Glas v prsih je vpraševal: "Zakaj se ni odločil nocoj; zakaj se obotavlja?" V drugem predalu je tlelo upanje: "Saj bo dal, saj bo dal, zakaj bi ne dal!"

Hoja proti domu mu je bila lahka. Vas je spala v pokoju. Pri nobeni hiši ni svetila luč. Spomnil se je prejšnje poti. Zdrnil se je, tako ga je zamrzelo po životu. Doma so ga še čakali. Skozi okna se je vsipala rdečkasta svetloba in je tonila v temi, ki je objemala hišo in drevesa.

"Jutri večer, jutri večer," je mrmral, ko je odpiral večna vrata.

Košan je preživel dan v uganjani, v upu in dvomu. Težko je čakal mraka ter noči in bal se ga je. Z njim je trpela družina. Posebno sta čutila z njim France in mati. Če sta se srečala, sta se spogledala in se z očmi tiho vprašala. Francetu se je zdelo, da lega vsa težava nanj. Prej je bil močan, uporen; zdaj je čutil, da njegova moč popušča. "Lahko je izdreti kamen v goličavi," si je mislil, "a težje ga je ustaviti." Vedel je, da pade vse zlo nanj, ako se o četu ne posreči nocojnja pot.

Zvečerilo se je. Pri Košanovih se je zgodila večerjati, odmolili; nato so sedli in so čakali, da se pomakne ura dalje v noč. Mimo hiše so se čuli koraki, lahek žvižg je spremljal hojo. Nanica se je zganila. Iz oči ji je zažarel upor, a počasi so se ulesle, se zamislile. Franceta je zbudil žvižg v nove misli: "Ko bi mogel, bi tudi jaz zažvižgal v neskrbnosti!"

"Čas bo; grem," je dejal Košan. Vstal je. Počasi je odšel skozi vrata v noč. Tistega večera ni hodil tako težko. A ko se je približal Seljanovi hiši, je trdo obstal. Vsa okna so bila temna. Zazeblo ga je po telesu. Srce je udarilo v močnem sunku; kri v žilah ga je zapelala. Stal je na mestu in gledal v temna okna Seljanove hiše. Nikjer se

ni hotela posvetiti luč. Zganil je noge, bile so težke, mrtve. Počasi je stopil do hišnih vrat in pritisnil na kljuko. Bila je zaprta. Zopet je obstal. "So pozabili?" je pomislil. — Obšel ga je sram. Ponižanje ga je strlo. Ni se mogel zganiti z mesta. Bilo mu je, kakor da se oddaljuje svet daleč proč od njega.

Brez misli in brez besede je odšel izpred hiše. Noge so ga nesle same navzgor po klancu. Teža v srcu je naraščala. Noč je bila črna. Iz črne noči je pogledal škrt ter se mu zarežal v obraz. V temi se je vzbodila preko njegove glave debela rogljasta veja. V prsih ga je žgalo. Misel mu je planila domov na klet, kjer so bile shranjene vrvi: "Samo enkrat in bi bil konec."

Truden in upehan se je vrnil domov.

"Nič."

"Nič?"

Kratke besede so povedale vse. Košan ni govoril dalje. Izpraševal ga ni nihče.

Nanica se je dvignila prva; odšla je spat. Ko je naslednje jutro vstala, je stopila k očetu in mu nasvetovala, naj gre do Dragarja in naj ga prosi za odlog. Mati je pritrdila njeni misli; France je molčal, ni se upiral.

Košan je ubogal. Tudi ta pot je bila težka, a je bil že vajen. Vrnil se je domov potolažen: "Počakal bo; terjatev je umaknil. Feliks mora biti dober fant; proti očetu je držal zame."

Pri Košanovih je nastopilo staro vsakdanje življenje.

XI.

Zagričar ni pozabil Dragarjevih besedi. Na zunaj je bil videti sicer nekoliko surov, a je ljubil svoje ljudi. V pogovoru je bil vselej resen in mošt. Šale ni maral nikdar. Tudi bahač ni bil. Med možmi se je odlikoval po odločnosti v besedi in dejanju. Z delom, s skrbjo je gospodaril, in je imel srečo.

Zeni ni nikdar česa očital. Smilila se mu je. V srcu jo je globoko ljubil. Z Dragarjem ni govoril drugače, kakor takrat, ko je zahtevala besedo skupna korist. V njem je naseljena mržnja do bahača. Poznal ga je od mladih nog. Nikdar si nista bila prijatelja. Dragar je bil kvantač; obešal se je ženskam za krila; ponašal se je. Zagričarju je bilo vse to tuje. Zdal ni mrzil samo Dragarja, ognil se je na daleč celo njegovega voza. Ni rad stopil na Dragarjevo zemljo. Čutil je, da mu je mrzla, celo gnušna. Zagričar se je pogreznil še bolj sam vase; lahko je živel brez družine in družbe.

BUY AS MANY WAR BONDS AS YOU CAN

POSEBNOSTI

Ako potrebujete novo posteljo, modroc ali vzmeti, oglejte si zalogo, ki jo imamo pri nas. Izbrali si boste lahko železne postelje, box vzmeti in modroce, namizne radio aparate ter na stojalah, kot tudi razne druge predmete pohištva. Cené zmerne.

Priporočamo se za obisk.

Norwood Appliance & Furniture

6104 ST. CLAIR AVE.

JOHN SUSNIK

Pozno zvečer je bilo. V zraku je dišalo po sušičih se hruškah. Od Peči je že pihala zima. — Zagričar se je mudil pri sušilnici. Nesel je bil tja breme kalovnic in tršev. Naložil je v žekno polena, nato je odprl vrata k lesam. Prijetno je zadisalo iz sušilnice. Vzel je grebljico v roko in premešal po lesah. Ko je bilo delo dokončano, je zaprl vrata in stopil zopet do žekna. Tam je obrnil koš narobe ter se mu usedel na dno. Tako je sedel in gledal v ogenj. Od časa je podregel s kolom v žerjavico. Privzdignil ter premaknil je trš, vrgel v ogenj par polen in zopet čakal.

Visoko v hribu je zaskovikala sova, drugače je bilo vse tiho. Zagričar se je ob skoviku zganil. Vstal je, vzel koš na rame ter se vrnil po stezi proti domu. Pot je bila ozka in brez kamenja. Stopinje so narahlo pošumevale, če je noga stopila na travo, drugače so bile neslišne. Zagričar ni mislil na pot ne na korak; preveč je bil že vajen steze. Zamišljen se je bližal domu. Nedaleč od hiše je bil, ko mu udari v uho rahlo trkanje, kot bi kdo udarjal po šipah. Napel je ušesa in je poslušal. Trkanje se je ponavljalo. Zdal je snel koš z ramen in je šel prihuljeno proti hiši. Slutil je, kaj mora biti, zato je krenil na ono stran, kjer je bila Angelina soba. Ni se zmotil. Nekdo je bil postavil lestvo k zidu in se splazil do okna. Zagričar se je približal lestvi. Trava je narahlo zašumela. Takrat se je spustil nekdo z veliko spretnostjo in v hitrici po lestvi navzdol ter je priletel na tla. Hotel je skočiti, a Zagričar ga je pograbil z rokama za ramena:

"Kdo si?"

Fant se je otepal, zvijal v njegovih rokah, a osvoboditi se ni mogel. Zagričar ga je stresel in je zarežal:

"Kdo si?"

"Pustite me, saj ni bilo nič!"

"O, ti si!" V besedah je spoznal Feliksa. Pograbila ga je jeza. Strl, zdrobil bi ga bil, pa se

je vzbudil v njem gnus. Pahnil ga je s silo od sebe, da je zletel po tleh.

"Poberi se in glej, da te ne vidim več pri nas!"

Feliks se je pobral in izginil v temo.

Zagričar je pogledal navzgor proti Angelinemu oknu. Vse je bilo tiho. Mirno je ždela noč v vejah sadnega drevja in pod ostrejšim. Dvignil je lestev, jo nesel v kozole; nato je stopil na trato, pobral je koš, ga vrgel z jeznim zamahom na hrbet ter odšel domov.

XII.

Košan se je vrnil iz doline. Oslonil je koš na klop in se rešil izpod oprtnic. Obrisal si je čelo, nato je sedel na klop ob robu mize.

"S kom sem govoril danes?"

"S kom?" so ga vprašali domači obrazi.

"Z Delfinom, z lesnim kupcem. Vprašal me je, ali je na Pologu kaj drvi na prodaj. Tudi kozarec vina mi je pripotil."

"In kaj si rekel ti?" ga je vprašala žena.

"Rekel sem, da bi bila."

"Cigava?"

"Marsikdo bi prodal. Denar je le denar. Ko je gozd zrel, ni škode, če se izseka."

"Malo je pri nas kmetov, ki bi imeli dovolj drvi za prodaj in še za lastno rabo," je pripomnil France.

"Malo? Še mi jih imamo. Si kdaj obhodil gozd v Mlačni dolini? Koliko let že ni bil sekan! Za našo rabo dobivamo drva iz polja in iz osredkov v senožehtih."

"Tebe se je lotila misel, da bi prodal drva?" je vprašala žena.

"Nič nisem rekel. Tudi besede nisem dal, a mislim, da bi jih lahko prodali. Gozd je zarasten precej jih bo."

"Lep je naš gozd, škoda bi ga bila," je vzdihnil France.

"Tebi se zdi vsega škoda," ga je pogledal oče. "Pa bi pre-

jeli denar in bi odplačali precejšen del, če že ne vsega. In vidiš, da Andrejem bi delala vso zimo; saj ni tako daleč do tja."

Besede o odplačilu so vzbudile Franceta. Pogledal je svetleje, a se zopet zamislil, kakor da bi se bojeval. Ni se mogel brž odločiti ali za gozd, ali za dolg.

"Po čem plačuje?" je vprašal naposled očeta.

"Pravijo, da dobro. Saj sem rekel, da nisem natančneje govoril z njim. Le kar sem shišal od ljudi, to vem."

"Odkod je?"

"Iz mesta. Dober človek je."

"Glavno je, ali je pošten."

"Nič ne vem o Delfinu slabega. Poznam ga sicer ne, vendar mislim, da odtehta zlato. V dolini je nakupil že mnogo drvi. Drugi mu zaupajo."

"Plačuje?"

"Saj rečem, da ne vem natančno. Že mora, drugače bi mu dolinci ne dajali drvi."

"In kaj sta govorila?"

"Tako, rekel sem mu, da bi se tudi dobila drva, da bi se sklenila kupčija. Omenil sem, da bi morda prodal tudi jaz. Najbrže pride v par dneh sam na Polog. Takrat se lahko dogovorimo."

"Paziti bomo morali, da nas ne spelje, Pred pričami bomo sklenili kupčijo, če jo bomo."

(Dalje prihodnjik)

V BLAGOHOTNO OBVESTILO

"Enakopravnost" že od svojega postanka podpira kulturna in podporni društva, deluje na celi črti za povzdigo in napredek slovenske javnosti in nasebine.

"Enakopravnost" se tudi v sedanji vojni krizi neumorno trudi, da prinaša svojim somišljenikom in čitateljem resnična poročila.

"Enakopravnost" se zaveda svoje dolžnosti napram Ameriki in ji nudi svojo moralno in gmotno pomoč na različen način; obenem pa se tudi vztrajno bori, da bo našim zatiranim rojakom in rojakinjam, ki danes trpijo pomanjkanje in čutijo bič zatiranja, zasijalo solnce svobode.

"Enakopravnost" vrši svoje delo po svojem najboljšem prepičanju. Za seboj ima zaslonbo vse zavedne javnosti, ki čuti v svojem srcu ljubezen do bližnjega.

Da bo "Enakopravnost", kot glasnici ljudske pravice, mogoče služiti v dobrobit napredku, je potrebno, da je deležna tudi gmotne podpore v obliki oglašev in novih naročin, zato je priporočila društvom, da ji ob priliki, ko prirejajo svoje piknike, izlete in zabave, poklonijo tudi oglas, poleg dopisov, trgovcem in obrtnikom ter profesionalcem pa da se je spomnijo z oglašom, ko dobijo v svojo zalogo kaj novega, itd.

"Enakopravnost" tudi izvrši vsakovrstne tiskovine, listke, vstopnice, letake, itd. Delo je lično in po zmerni ceni.

ENAKOPRAVNOST

SLOVENSKI DNEVNIK

6231 ST CLAIR AVE.

HENDERSON 5311-5312

Za delavce

Ženska

za KUHARICO — 2 šift
Nova moderna oprema
Plača od ure
CLEVELAND CAP SCREW CO.
2921 E. 79 St.

Mali oglasi

Sobo

se odda v najem za dva fanta ali dekleti; vse udobnosti pri mirni družini. Kdor želi naj se oglasi na 971 E. 76 St.

V najem

se odda čedno opremljeno sobo z gorkoto. Odda se ženski ali dekletu. Vpraša se na 1016 E. 76 St.

V najem

se odda odrasli družini stanovanje s 5 sobami; kopalnica, "fireplace," in forniz. Vpraša se na 13615 Glenside Rd., med St. Clair Ave. in Hayden Ave., od 5. do 7. ure zvečer.

ČE POTREBUJETE
novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopij in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENDICOTT 3113

Farmers Poultry Market
Vogal SUPERIOR in E. 43rd St.
KOKOSI, RACE, GOSKE, PURMANI IN JAJCA
Prodajamo na debelo za ohcete in priredbe.

Pridite in oglejte si
našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprto ob večerih

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

ITCH CHECKED
in a Day
For quick relief from itching caused by eczema, athlete's foot, scabies, pimples and other itching conditions, use pure, cooling, medicated, liquid D. D. D. PRESCRIPTION. A doctor's formula. Greaseless and stainless. Soothes, comforts and quickly calms intense itching. See trial bottle proves it, or money back. Don't suffer. Ask your druggist today for D. D. D. PRESCRIPTION.

Oblak Mover
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 E. 61 St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730

Za delavce

ALI STE NEIZKUŠENI?

MI VAS BOMO TRENIRALI

Hotel Statler

je kot majhno mesto. Mi imamo odprte vsakovrstne službe ob skoro katerikoli uri želite delati; ali ves dan ali pa samo par ur.

Prosta zdravniška oskrba; prosta varovalnina; restavracija za delavce; odvisno od dela; udobne sobe za počitek. Tedenska plača.

Zglasite se pri
EMPLOYEES ENTRANCE
E. 12th, soba 335
9. zj. do 5. pop.

MOŠKI

da bi pomagal v

TOVARNISKI KUHINJI

Plača od ure

CLEVELAND CAP SCREW CO.

2921 E. 79 St.

MOŠKE IN ŽENSKO

se potrebuje za
splošna tovarniška dela

6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZAČETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro
Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

MOŠKI in ŽENSKO

za čiščenje uradov; ves dan ali par ur. Dobra plača od ure.

Zglasite se pri

AETNA WINDOW Cleaning Co.
1430 E. 27 St.
vogal Superior Ave.

DEKLETA za postrežbo pri
CANTEEN VAGONIH
v tovarni
Plača od ure
Cleveland Cap Screw Co.
2921 E. 75 St.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj.
šest večerov na teden
DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEEN
Delni čas:

1424 Argonne Rd.,
South Euclid

Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEEN

Delni čas:
1588 Wayne Rd., Rocky River

Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEEN

Ce ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite.
EMPLOYMENT OFFICE
ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno
razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
Soba 901
700 Prospect Ave.